

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova a előfizetési pénzek
hirdetések és minden a ki
adóhivatalt érdeklő közle
mények küldendők.

Nyitási díj egy sor
közlelési díj 20 fillér

Hirdetések jutanyos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egészévre 10 kor. — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza.

Hivatalos közlemények.

8395—1900. Szarvas község előjárói.

Hirdetmény.

Alólirottak ezennel közhírré tesszük, hogy Szarvas nagy község közkorház és ápolói alap, közművelődési alap és közmunka pénztárainak az 1901-ik évre összeállított költségvetésai az 1886 ik évi XXII t. cz. 125 ik §ának 2ik bekezdése rendelkezése alapján a folyó év október hó 7ik napjától bezárólag október hó 22ig 15 napi közszemlére van kitéve.

Ezen költségvetések a községi számvevőnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szarvason, 1900. szeptember hó 29én.

Az előjáróság nevében:

KOVÁCS, SALACZ,
t. bíró. h. első jegyző.

8087 - 1900 - ikt.

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság által közhírré tétetik, hogy a cs és kir. közös hadseregbeli ellenőrzési szemle Szarvas község házában a f. évi október 15. 16. 17 és 18 napjain a következő sorrendben fog megejteni:

Október 15-én a szarvasi illetőségűek közül az 1890, 1891, 1892 és 1893. évfolyambeliek.

Október 16-án a szarvasi illetőségűek 1894—1899 évfolyambeliek mind és a Szarvason tartózkodó idegenek.

Október 17-én a B.-sz. andrási és kondorosi illetőségűek mind (az 1890—1899 évfolyamok) és az ott tartózkodó idegenek.

Október 18-án az öcsödi illetőségűek mind (1890—1899) évfolyamok és az idegenek.

Az ellenőrzési szemle mindenkor reggel 8 órakor veszi kezdetét kivéve október 17-ét a mikor a szemle kezdete reggel 9 órakor kezdődik.

A kik az ellenőrzési szemlén bármi oknál fogva meg nem jelennek azok kötelesek a B.-Csabán november 19, 20, 21 és 22 én meg tartandó utó ellenőrző szemlén megjelenni.

Szarvas, 1900. szeptember hó 22-én.

Az előjáróság nevében:

MELIS, SALACZ,
bíró. jegyző.

Ipari és kereskedelmi oktatás reformja.

Aránylag csendben és az ügy komolyságához méltó módon, olyan reform vált most valóra, mely nagy befolyással és igen messze menő hatással lesz a közgazdasági szakoktatásnak ama főcsoportjaira, melyek a kereskedelem és az ipar körébe tartoznak. Ez a két főcsoport mindeddig a legtökéletesebb rendtelenségben és szervezetlenségben leledzett, minnek következtében tulajdonképeni feladatát nem tölthette be, sőt olyan állapotra vezetett, amely csak az ügy érdekeinek legnagyobb sérelmével volt tartható.

Néhány szóval jellemezni lehet az eddigi állapotot. Az ipari oktatás, minden logika és rendszer nélkül két részre szétosztva, egyrészt a kultuszminisztérium, másrészt a kereskedelemügyi minisztérium alá volt rendelve s mindkét minisztérium a maga intézeteit külön-külön vezette, kezelte, irányította anélkül, hogy a másik tárczával egyetértésbe lépett volna. A kereskedelmi felső oktatás pedig egészen a közoktatásügyi tárczához tartozott s a kereskedelemügyi minisztérium semmiféle beleszó-lással sem élhetett ennek ügyeibe. Mindkét minisztérium közvetlenül rendelkezett a maga intézeteivel; nem volt tanácsadó, közbeeső, illetőleg közvetítő fórum, amely az ellentéteket kiegyenlítette volna. Ez az organizáció amilyen zavarosnak tűnik fel, így elméletben némiképpen

mégis fentarthatónak látszik; de aki a tényleges állapotokat ismeri, szomorúan tapasztalhatta, hogy a rendszertelenség mily óriási mértékben akadályozta a fejlődésnek, az eredmények érvényesülésének, sőt általában a hasznos munkának.

Nem csupán az oktatásügyi szakkörök sürgetése, hanem a gyakorlati életnek immár el nem utasítható követelése teremtette meg a reformot s valóban általános az öröm mindenek körében, akiket az ügy illet, hogy a reform végre bekövetkezett, sőt az új szervezés már életbe is lép, úgy, hogy előreláthatóan kedvező hatását már a most kezdődő iskolai évadban érvényesítheti.

Az egész reform alapeszméje abban csúcsosodik ki, hogy az eddig kettéválasztott intézmények, guvernementális beosztásuk megbotyogatása nélkül, egységes szellemi vezetés alá s így egyértelmű működés keretébe vétessenek, sőt az ipari és kereskedelmi oktatás is, mint egymással rokon ügyek, lehetőleg egymás mellett haladjon, egymást kiegészítő irányzat útjára tereltesse. E cél betöltése végett királyi jóváhagyással megalkotja a kormány az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács intézményét, melynek alárendelendők az összes ipari és kereskedelmi iskolák tanfolyamai s általában az ipari és kereskedelmi szakoktatás ügyei. A tanács két osztályban működik az egyes ágak külön ügyeinek ellátására, de a közösen érdeklő teendőket plenárisan intézik. Tagjaiul nemcsak pedagógusok neveztetnek ki, hanem a gyakorlati ipar és kereskedelem vezető emberei közül is olyanok, akiknek közreműködése hasznára válhatik az ügynek. Az érdekelt két minisztérium egyenlő résszel járul hozzá a tanács egybeállításához s mindkettőnek egyenlő is a reá való befolyása.

Ez a szervezés mindjárt első percze szerencsésnek látszik annak az elvnek logikus

TÁRGA.

Az anyák dicsérete.

Hozzátok, felétek száll dicséretem jó anyák. Ti vagytok a világ ékessége, szívünknek öröme, bánatunkat a ti szívetekbe sirjuk s mikor minden illúzió elmúlik, hozzátok sietünk hinni remélni és szeretni... Szereteteiket nem tudjuk kellőleg viszonzni sohasem, mert nálatok a lemondásban van az öröm s azok a mérhetlen áldozatok, melyeket a család oltárára teszték a ti jóságos lelketeket szent gyönyörrel és mindenható érzéssel töltik el.

Szereteteitek olyan, mint a nap. Tele van sugárral, melegséggel, élettel, ragyogó fényvel... Birjátok azt a mindenható érzést, melyet mi nem tudunk felfogni. Eletek valóban hasonló a hófehér gyertyához, mely míg másoknak világosságot ad, önmagát emészt fel...

Ti nem a vágyban, nem a szenvedélyben égtek el, hanem a szeretet tüzeiben... Benneteket nem csalogat a külső világ kába fénye, hanem otthonotokat rajongjátok körül édes érzéssel... Dolgoztok, fáradtok, nevelték, aggódtok, sirtok, szenvedtek, az emberi szív összes édesbus érzéseit ismeritek, gondjaitok nem alszanak s mikor házatok népe édes álomba merül, ti virrasztotok és a soha el nem muló békéért, boldogságért imádkoztok...

Igen! ti letudtok mondani minden gyönyörrel, csakhogy gyermekeketek boldog legyen, büszkék vagytok, ha őket öröm éri, ha baj zudul fejükre, szereteteiket a balsors még fokozza irányokban s ha az egész világ

követ dob rájuk, ti elakarjátok őket a közép elől, szívesen viselve a nehéz ütéseket...

Igaz volt a nagy Napoleonnak, hogy ha át akarjuk alakítani a társadalmat, neveljünk jó anyákat. A jó anya szíve az a kincs bányája, mely gazdaggá nemessé és jóvá teheti a nemzeteket. Róma fénykorában az anyák kormányozták, mert gyermekeiket úgy nevelték, hogy azokból nemzet-nevelő jellemek fejlődtek. Az Istennek iránt hódolat szeretet, a haza iránt jellemzők a nemes római ifjut. E két magasztos eszméért kész volt minden pillanatban meghalni s a római anya büszke volt, ha fia e két eszméért feláldozta életét... A római anya — midőn fia a harcra ment, e szavakkal nyújtotta át a pajzsot: Fiam! fegyvered győzelmétől fűg; a haza becsülete... Azért vagy ezzel ezen térj vissza... Gyáván megfutamodott, pajzsát a harc hevében eldobó fiu nem számíthatott otthon szerető fogadásra s a hazáját, annak dicsőségét szerető római hölgy jobban szorotte harcban elesett fiát halva látni a pajzsban, mint a pajzs nélkül gyáva lélekkel életben átélni...

Es a rómaiak történetének dicsőséges lapjain nem találunk olyan esetekre, hol a gyermekek csak egy pillanatra is megtelepedtek volna azokról a nagy kötelességekről, melyek mintegy viszonzásai voltak az anyák mérhetlen szeretetének. Csak a sülyedés korában látunk e tekintetben is aberrációkat s az erkölcsök elájulásánál, a közszellem megromlásával Róma családi élete is összeomlott s a Grachusok anyjának, a Cornéliának helyébe olyan asszonyok léptek, kik mint nők és anyák maguk is siettek felegetni azt az oltárt, mely azelőtt tiszta volt az istenek és emberek előtt...

Kornéliáról, erről a fenséges nőről jegyzi fel a történelem, hogy egy alkalommal előkelő társaság gyűlt össze csarnokaiban. A római hölgyek pompás öltönyökben jelentek meg s kincseket érő ékszereket ragyogtak rajtuk. A szép és büszke Claudia meg nem állhatta, hogy megne kérdezze a szerény öltözötű Kornéliát ékszereiről. Ekszereimet akarod látni? — felelt szent gyönyörrel a boldog anya... Itt vannak! s kinyitván az ajtót három gyönyörű gyermek reptül be azon, egyenesen az édes anyjuk ölébe, ki a boldogság fakasztotta örömkönyvek közt mutatta be a legdrágább ékszereit... gyermekeit.

Mennyi fenséges érzés lakhatott ennek az asszonynak a szívében? Mennyi boldogság fakadhatott fel az ő lelkének nemességéből? Mily boldog lehetett az ő férje, midőn napról-napra, percről-percra tanuja volt annak a kimondhatatlan édes viszonynak, mely Kornéliát Lareszoihoz, házi tűzhelyéhez kötötte a szeretet arany-szállával?

A jó anyák fenséges képeivel történetünk lapjain is találkozunk... Az anyai érzés, az anyaszív mindenható szerelme nincs egyes korhoz kötve. Az a nap világol, mióta Isten asszonyt teremtett a földre... Ennek a napnak első fénykévéje ott égett az édenkertben a legelső anyának a föld legszebb teremtésének: Evának is a szívében, mikor vigasztalásul gyermekeket adott neki az Úr... Öröme azonban, mint a legtöbb anyának — neki sem volt teljes... Széled lelkü gyermeke áldozata lett a testvérbosszúnak s a fiatal anyának temetni kellett akkor, midőn édes boldogságról álmodott...

... Es rettenetes gyásza közepett szeretni kellett neki az élő, ki a másikat megölte... Hisz Kain is

keresztülvitelével, hogy az erők szétforgácsolása megszűnjék s egyesített tevékenység lépjen helyébe az egész vonalon Örvendéses különösen, hogy ez a megoldás az eddigi kötelek megszakítása nélkül is így minden rázkódás mellőzésével válik lehetővé. Az ipari oktatás ügyeinek elintézésére eddig is illetékes iparktatási tanács rendszerét kiterjesztik az összes ipari iskolákra s a kellően szélesebb alap megteremtésével hozzáfűzik a kereskedelmi szakoktatást is: ime, ezt jelenti a reform. Az autonóm tanács rendszere, mely úgy az általános közoktatás, mint az ipari oktatás terén évek hosszú során át bevált ezúttal kiterjeszkedik a kereskedelmi oktatásra is, mely mindeddig teljesen nélkülözötte minden ilyesféle fórum közre működését.

Kiválcéppen az utóbbi szempont az, amely mód felett örvendéssé teszi a reform bekövetkezését. Nem titok ugyanis, hogy a kereskedelmi oktatás egyik sötét pontja a magyar közoktatás ügynek. Sem a teória, sem a gyakorlat emberei nincsenek megelégedve vele, mert rendszerében, működésében s irányzataiban egyaránt hiányzik az, ami a modern oktatásügynek is elsődrendű feltétele: a céltudatosság. Jól tudjuk, hogy kereskedelmi iskolák csak ott nem létesültek, ahol nem akarták; mert ahol akarták, ott — bármily célszerűtlen, felesleges, haszontalan lett legyen is — az iskola tényleg létrejött. Így lett rövid évek alatt vagy három tucat felső kereskedelmi iskola az országban, ami egyrészt sok, másrészt a kedvezőtlen elhelyezés révén rossz irányba tereli az egész kereskedelmi oktatást, sőt kereskedelmileg képzett proletáriátust teremt.

Kultúrállamban ilyesminek fejlődnie nem szabad, de ha már megvan, feltétlenül és mielőbb helyes mederbe terelendő. A rossz fejlődés megakadályozása, a már meglévő bajok helyrehozása, ez lesz első feladata az új tanácsnak. Ha pedig ezenfölül be tudja tölteni azt a hivatását is, hogy kezeiben összpontosítván az ipari és kereskedelmi oktatás szellemi vezetésének minden szálait, a szakoktatás ügyének modern irányait megalapítja és a haladó kor követelményeivel együtt előreviszi; akkor a tanács működése korszakos lesz nem csak a hazai szakoktatás terén, hanem eredményei révén a magyar közgazdaságban is.

Ujdonságok

— **Gróf Csáky Albin a főrendiházban.** Tegnap 13-án foglalta el a főrendiház elnöki székét gróf Csáky Albin, kinek a minőségében a most folyó ülészek alatt szokatlan helyzete lesz a főrendiházban. A főrendiház

szervezetét módosító 1885. III. törvényzikk 12. §-a szerint ugyanis, ha a főrendiház örökös tagjai közül választatik valaki képviselővé és a választást elfogadja, az tagsági jogát addig, míg képviselői megbízatása tart, nem gyakorolhatja és ha valamely ülészek tartama alatt letessi is a képviselői megbízatását, tagsági joga csak a következő ülészekben éled föl. E szerint gróf Csáky Albin elnöke lesz ugyan a főrendiházban, de tagsági jogát ebben az ülészekben nem gyakorolhatja. Képviselői körökben beszéltek, hogy talán erre célszerű a hétfői ülésen Rakovszky István, mikor a képviselőházban az új kinevezésekkel kapcsolatos inkompatibilitásról szolt. Különös jelentősége azonban ennek az esetnek aligba lehet, már csak azért sem, mert a főrendiházban nincs most kilátás olyan kérdésre, melynél a szavazatok egyenlően oszlanának meg, úgy hogy az elnök szavazatára lenne szükség. Tegnap folyó hó 13-án volt a főrendiház ülése, melyen felolvasták a főrendiház új elnökségének kinevezéséről szóló királyi kéziratokat. Az ülésen választott koronák elnököt. Azok az aggodalmak, melyek gróf Csáky Albinnak főrendiházi tagsági jogára vonatkozóan felmerültek, teljesen eloszlottak amaz intézkedés folytán, hogy az országgyűlés negyedik ülészekát legközelebb berekesztik és megnyitják az ötödiket, amelyben gróf Csáky Albin főrendiházi tagsági jogát már gyakorolhatja. Gróf Csáky Albin elnöki székfoglaló beszédében hivatkozva a főrendiház új szervezetéről szóló törvényre, kijelentette, hogy az elnöki teendőket ideiglenesen Ernuszta Kelemenre, az idősebbik alelnökre ruháztatta át.

— **A szarvasi mandátum** Gróf Csáky Albin már tudatta a képviselőház elnökségével a szarvasi mandátumról való lemondását. A lemondás óta mind két párt: a szabadelvű és a függetlenségi is szervezkedik a küzdelemre, azonban még ez ideig egyik pártnak sincs hivatalos jelöltje. Az eddig szóban forgott nevek mind csak kombinációk mert a pártok valószínűleg e hét folyamán tartandó értekezleten fognak a jelöltek felett megállapodni.

— **Iskolai ünnepély.** A helybeli főgymn. tanári kara f. hó 3-án áhajtott Chován Károly nyugalmába vonult tanárúrsától egy iskolai ünnepély keretében úgy maga, mint a nagyközönség és a tanulósg nevében elbúcsúzni. Ez azonban az ünnepelnek kivánságára elmaradván, csak a tanári karuk egy bizottsága jelent meg f. hó 4-én Benka Gyula igazgató vezetésével mellett Chován Károly tanár házánál, s adta át úgy a felügyelőbizottság mint a tanári kar jegyzőkönyvbe foglalt búcsúját, valamint egy díszes nagy képet, mely a szeretett kartársat ábrázolja az ő kollegái körében. A kedves figyelem mélyen megindította az ünnepelket.

— **Az esküdtek kisorsolása.** A novemberi ülészekon szereplő esküdtek neveit f. hó 7-én sorsolta ki a törvénysszeren egybegyűlt bizottság. Az ülésben V. Szakmáry Arisztid elnöke alatt résztvettek: Huba Lajos és dr. Tholt István bírák, dr. Liszky Viktor kir. ügyész, az aradi ügyvédi kamara képviselőiben dr. Berényi Ámin gyulai ügyvéd és Szabó László törvénysszéki jegyző. A törvény által előírt formások betartása mellett a szolgálatot teljesítő esküdtek lajstromából a következők nevei lettek kisorsolva: Gyuláról: Braun Mór fakererekedő, Nuszbe Sándor földbirtokos, Endrész János

földmives, Gerlein Reinhard földbirtokos, ifj. Ludvig József vendéglős. Orosházáról: Moldvai István kelmefestő, Salamon József csizmadia, Rosen Hermann gabona kereskedő, Krishaber Ignác gabonakereskedő. Békésről: Zs. Szabó Gábor gazdálkodó. Nagy Sándor gazdálkodó, Nagy Gy. Imre földmives, F. Varga András egyházgondnok. B.-Csabáról: Rosenthal Ignác gőzmalom tulajdonos, Tadanai Kocsis János földbirtokos, Deutch Mór kereskedő, Such Dezső gazdálkodó. Adamik Mihály lakatos. Szarvasról: Haviár Dani ügyvéd Bugyis Andor gyógyszerész, Valkovszki Mihály földbirtokos, Konstantinovic György gazdálkodó. Vésztől: Bauernfeld Nándor gazdaszt. K.-Tarcáról: Szakáll Antal földbirtokos. Gyulaváriból: Muraközy Gusztáv gazdaszt. Gyomáról: Oláh Lajos téglagyáros. Tót-Komlosról: Löwinger Fülöp kereskedő. Csorvásról: Kraft Viktor gazdaszt. Helyettes esküdtek lesznek: Gyuláról: Tóth Lajos szabó, Styr György földmives, ifj. Szilágyi István földmives, Szálla Lajos kalapos. B.-Csabáról: Barányi István kovács, Gyebrovszky György csizmadia, Kliment György gazdálkodó. Orosházáról: Tenner Lipót földbirtokos. Gyomáról: F. Kocsis Ferenc földmives. Békésről: Megyeri Gergely szabó. Az első tárgyalási hatánap valószínűleg november 5-re lesz kitűzve, mikor egy tőbenjáró ügyben, a csabai gyilkos péklegény: Heldrich Frigyes ügyében mondanak ítéletet az esküdtek.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A kondorosi ev. egyházközség okt. 21-én d. e. közgyűlést tart, melynek tárgya az 1891-ik évre vonatkozó költségelőirányzat megállapítása s melyre az egyház község tagjai tisztelettel meghívotnak.

— **Búcsúzás.** Kondoros község érdemes bírása Dérczy Ferenc nyugalmába vonulni készül s kedves községétől búcsúzik. Okt. 9-én még egyszer egybehívta kondorosi jóbarátait ebébre, midőn a megjelentek meghatottan fejezték ki őszinte érzelmeiket a távozó kedves családdal szemben.

— **A vármegye közgyűléséből.** Október 1-én tartotta Békésvármegye őszi rendes közgyűlését. Nagy tetszéssel fogadták a főispán szép megnyitó beszédét. Utalt arra a szomorú jelenségre, hogy az ország sok helyén olyan irányzat kezd lábra kapni, mely a felekezeti széttagolásra vezetne, másfelől pedig a mezőgazdasági érdekkörök az ipar és kereskedelem terén foglalkozókkal éles ellentétbe sodorják. Károznak, veszedelmesnek tartja mindkét irányt, de ismervé Békésvármegye józan, okos társadalmát, ezt a jelzett betegségek egyikétől sem félti s meg van győződve arról, hogy e vármegye társadalmá jó példát fog mutatni a felekezeti türelmesség és egyetértés terén éppen úgy, mint a különböző közgazdasági tényezők harmonikus együttműködése tekintetében. — Az alispán évnegyedes jelentését tudomásul vették s ugyanannak javaslatára határozatba ment, hogy a Körös folyó hajózhatóvá tétele érdekében a vármegye feltratót intéztet a kereskedelmi miniszterhez. A feltratót dr. Fábry Sándor alispán vezetése alatt a megyei országgyűlési képviselőkkel együtt 30 tagból álló küldöttség fogja átadni. — A közgyűlés megszavazta a jövő évi költségvetést és 1% megyei pótdót. — A főügyész állásra

gyermek volt . . . Később ezt is elvesztette, mert a legenda szerint a gyilkos fia vadörökbe burkoltan bujdosni ment, hogy elaltassa lelkiismeretét, mely lelkét szünet nélkül marczangolta . . . Elvesztette mindkét fiát s fájdalom révén jogot tarthat arra, hogy őt tartassuk a világ legelső dologosának. — De ne menjünk vissza a múltba, hisz — hála az égnek — ma is látjuk az édes anyák mindenható szeretetének megnyilatkozását. Mindnyájunknak volt, vagy van édes anyja! Akik elég boldogtalanok vagyunk, hogy őt elvesztettük — gyászoljuk őt örökké. Bár meghalt lelke él, él köztünk . . . Halljuk édes szavát, sóhaját, aggodalmait, látjuk, ha öröm ér bennünket mosolygó arcát és érezzük forró csókját kihűlt szívének. Emlékezete be van égetve szívénkbe, mely folyton arra emlékeztet bennünket, hogy az ő elvesztésével ért fájdalom gyógyíthatatlan örökké . . .

Azok a boldogok pedig, akik ősz hajjal is maguk közt látják a jó anyát, adjanak hálát naponkint Istennek e kegyelemért. Csak az tudja megérteni azt a boldogságot, ki mint én létem első pillanatában temetést láttam a házunknál. Hogy nekem életet adjon . . . meghalt . . . Meghalt fiatalon, tizenhét éves korában s az édes anyai mosoly odafagyott síkjaira. Itt van nemes, boldogságtól ragyogó arca előttem íróasztalomon . . . Úgy néz rém sötétké szemeivel, mintha élne . . . Szép, mint egy álom. Űde, mint a tavasz virága. Szemeiből irásomra szál az a fény, mely midőn halálakor kialudt, sötétségbe borította családunkat. Mintha hallanám süttogó vallomását, hogy fájt neki itt hagyni bennünket árvákat és én lélekben megcsókolom kezeit, melyekkel utolsó pillanatába arcomat megsimogatta . . . és imádkozom,

hogy az ő szeretete ujdójk meg családi boldogságomban, melyet az ő könyörgésére adott az ég mérhetlen vesztoségek árán szívemnek.

De nem panaszkodom, mert későbbi éveimben egy második anyát adott végtetem . . . Nem ő adott ugyan életet, de élete az enyém, a miénk és az irántunk való szeretetben tölti napjait. A mi aggodalmunk az ő aggodalma, a mi örömünk az ő öröme. Nem szülőanyám és mégis édes anyám s ha ő nincs, ma én nem vagyok boldog ember. A lányát nekem adta és én ezért hálás leszek örökre . . . Az ő lelke fele ott pihen a sírba, mi szeretetünkkel igyekszünk pótolni az elvesztett . . . És én úgy látom hogy a nehéz csapások után a mi kis virágos mezőnkön jól érzi magát . . . A mult fájó emlékeit befedezzük szeretetünkkel . . . s ő azt a hó virágot, mely az öregkor telén fakad szívesen megosztja velünk . . . Kedélye derült, a szíve jó s tele van édesbus gondnal, szerető érzéssel irántunk . . . Imádjá egyetlen leányát, de szeretetét megosztja velem s ha tőle függne én ma nem itt rónám a betűket, hanem nábob lennék mérhetetlen vagyonnal . . .

Kiesi örömmel beéri az én jó öreg anyám és sokszor ezeket is megirigylé a sors tőle . . . Most beteg és nem járhat a színházba . . . A háziorvos ur azonban, ez az igazi ember nemsokára meggyógyítja s akkor teljes lesz az örömünk s nem fog hiányzani a kis fizek boldogságából semmi sem . . .

Sokszor el-elnézem azokat a jó anyákat kiknek gyermekei vannak . . . Micsoda érzéssel csókolják meg azt a tiszta homlokot melyről az ártatlanság beszél! Egy egész világot rajzolnak meg maguknak a jövőről,

telve reményekkel, melyeknek beteljesedése minden anya szív inádsága . . .

Oh Istenem! ne engedd, hogy az anyák szent reményeikben megalatkozozanak . . . Adj nekik hosszú boldog életet, hogy megláthassák gyermekeik boldogságát . . . Ne csak reményvel töltöd be szívüket, de legyen virág is a bimbóból, melyet ápolnak, szeretnek, gondoznak és könnyeikkel öntöztönek . . .

Mi pedig csókoljuk kezeit, melyek őrangyal gyanánt óvnak minket. Kényelmes otthont adunk nekik azon fáradságkért, melyeket értünk az anyaság mely titkának első boldog percétől kezdve átszenvedtek . . . Leborulunk előttük, mert Isten után őket illeti meg hálánk, szívünk minden nemes érzése . . .

Fájdalom, hogy sokan vannak, kik az édes anya szeretetét nem tudják megbecsülni, míg ő életben van és sokszor magunk is mily kevésbé becsüljük meg ama szeretetteljes aggodalmakat, melyeket éretünk szenvedtek . . . De mikor meghal édes anyánk, mikor koporsójánál egy eddig nem ismert metsző fájdalom hasítja át lelkünket, akkor vesztességünk egész nagyságában előtünk áll, leroskadunk és imádkozunk . . .

Virraszsz, virraszsz a világ felett te édes anyai szeretet! Nélküled nincs élet, nincs boldogság, de mig téged a miénknek mondhatunk, addig nem lehetünk szegények nem lehetünk boldogtalanok . . .

Koncz Ákos.

két pályázó volt: dr. Zöldy Géza és Pándy István csabai ügyvédek. Felkiáltás után dr. Zöldy Géza választotta meg főügyésznek. — A közúti költségvetést a közgyűlés nem fogadta el, és utasította az alispánt, hogy szerezzen 220.000 koronás kölcsönt a gyula-gerlai ut kiépítésére s erről új költségvetés kapcsán a decemberi közgyűlésen tegyen előterjesztést. — Az állami állatorvosi kerületek beosztására nézve új határozott a közgyűlés, hogy minden járásban legyen egy, a békéscsibén és Orosházán két állatorvos és külön egy állatorvos Gyulán. — Orosháza község képviselőtestületének a járdáépítés tárgyában hozott határozata, a beadott felelősségi jelentés folytán, megsemmisített és a képviselőtestület az ügy újabb tárgyalására és új határozathozatalra utasította.

— **Vásár.** Ma folyik városunknak üzi vására, mely a négy vásár között a legfontosabb, amennyiben ekkor szerzi be társadalmunk minden osztálya téli szükségletét. Idő tekintetében ügylősek hű lesz önmagához, s a hosszantartó derült, száraz napok után meg-hozza az esőt, mely nélkül a szarvasi októberi vásár szinte el sem képzelhető.

— **Házszentelés.** A szarvasi ipartestület az áru csarnok udvarán díszes és tágas otthon építtetett magának. Az új épület felavatása díszközgyűlésen e hó 15-én fog lefolyni. Darid a György elnök a házépítés történetéről, Grósz Lambert alelnök az ipartestületek fejlődéséről, Edvi Illés László aradi kamarai titkár pedig az iparosok nyugdíjintézetéről fog szólni. Este a helyiségben banket, utána táncz lesz. A szarvasi iparosok az új otthonra méltán büszkék lehetnek.

— **Kiküldöttek.** A csabai főgymn. jövő héten lefolyó iskolaavató ünnepélyén a helybeli főiskola képviselőtestületben Benk a Gyula főgymn. igazgatója és Liszka János s Kullik Endre tanárok jelennek meg.

— **Halálozás.** Opauszky István előkelő szarvasi polgár folyó hó 9-én életének 46-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 10-én d. u. 3 órakor ment végbe. A család a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük felejtéhetetlen férj, apa, testvér és rokonnak Opauszky István úrnak f. hó 9-én reggel 3 órakor életének 46-ik, boldog házasságának 21-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 10-én d. u. 3 órakor tognak az ág. ev. hitvallás szerint az ő-temetőben örök nyugalomra tetetni. Szarvas, 1900. évi október hó 9-én. Bóke lengjen porai felett! Özv. Opauszky Istvánné, szül. Frankó Anna mint neje. Nagy Sándorné, szül. Opauszky Anna mint leánya. Nagy Sándor, mint veje. Opauszky Mihály, Opauszky Soma, Opauszky Pál, Opauszky Lajos mint testvérek. Özv. Opauszky Jánosné mint sógor. Brachna István családjaival, Melis Mátyás családjaival mint sógorok.

— **Pénztárvizsgálat.** A szarvasi takarékpénztár felügyelőbizottsága f. hó 10-én vizsgálta meg a pénztárt, melyet kellő rendben talált. Együttal tudomásul vette a jegyzőkönyvek alapján az igazgatóság és választmány intézkedéseit.

— **Szüreti mulatság.** A helybeli iparos ifjak múlt vasárnapi szüreti mulatsága, melyet az „Árpád“ vendéglő dísztermében rendeztek, minden tekintetben megfelelt a hozzáfűzött várakozásnak, mert úgy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült. A fényesen berendezett dísztermet egészen megtöltötte a nagyszámú mulatozók sokadalma és csakhamar vidám kacagástól visszhangzott a terem, a hogy egy egy szölvőtoivajt rajtaértek a lopáson és vitték a hegybíró meg a bíróné elé, megbüntetés végett. Szüret után pedig megkezdődött a táncz, melyet kitarító kedvvel, kedélyesen járt a tűzvérti fiatalok egészen hajnal pirkadásig. Egy kellemesen eltöltött béli éjszaka emlékével távoztak, reggelre virádrán, a mulatozók a sikerült vigalomból. A mulatságon résztvevők közül a következők fizettek felül: Dr. Fischein Soma 6 kor. Dr. Salacz Oszkár 4 kor. Medveczky József 2 kor. 40 fill. Harmati János 2 korona, Szihtia Tivadár 1 kor. 40 fill. Pletenik József 1 kor. Csapó Soma 1 kor. N. N. Jeszenszki Frigyes, Dr. Belopotoczki György, Haasz Márton, Munyai Károlyné, Liffa Sámuel, Bohus Sámuel, Harmati Pál, Deussenschmidt András, Biran János, Dr. Glasner Adolf, Sreiber Lipót, Dr. Takács Izó, Lusztig Sándor, Gaál N. Jeszenki Elek, Dr. Salacz Aladár, Sinkovitz Gyula és Konstantinovits István 40—40 fill. A felül-fizetőknél ez uton mond bálás köszönetet a rendezőség.

— **Képviselői gyűlés.** Kondoros községe képviselő testülete okt. 9-én tartott gyűlésén megállapította a jövő évi költségvetést. A községi pótdadó 33.75% ban lett megszavazva.

— **Báró Königswarter válogó.** Annak idején az egész országban szenzációt keltett az a hír, hogy báró Königswarter Hermann dugzagad földbir-tokos, kinek Békéscsibén is nagy uradalmi vannak, válik feleségétől. Blaskovich Melániától. A válogó-püben szombat volt az első tárgyalás a nagyváradi törvényszék illető tanácsa előtt. A tárgyaláson Mihály-házy Kálmán elnök, a pör referense Palla y Jenő. Báró Königswarter jogi képviselőjével Stiller Mór buda-

pesti ügyvéddel, a báróné szintén ügyvédjével. Rádl Ödönnel jelent meg. Mint házasságvédő Szokoly Tamás szerepelt. A tárgyalás során a báró kijelentette, hogy ragaszkodik a válókeresethez, báró Königswarterné kijelentette, hogy nem akar válni. Erdemleges tárgyalás ez ügyben pár nap múlva lesz.

— **Hirtelen halál.** Nyilas Mihály 75 éves b.-szent-andrási lakos f. hó 10-én éjjel, szívszélhűdés következtében meghalt. Hozzáartozói állítása szerint aznap reggel kiment a szőlőbe, s ott egésznap dolgozott, s este hazajövet egy nagyfalcska szénát tolt maga előtt. Vacsora után lefeküdt, s éjjeli 1/2 12 órakor felkelt s pipára gyújtott, s reggelre mire hozzáartozói felébredtek, már halva találták őt az ágyban.

— **Szálloda megnyitás.** A b.-szentandrási takarékpénztár tulajdonát képező jóhírnevű „Központi szállodát“ Stern Manó vendéglős vette át, és azt saját czége alatt a mai napon megnyitotta. Főtörekvése oda irányul, hogy a közönség kényelmét pontos, olcsó és előzékeny kiszolgálás által minden tekintetben kielégítse. A jóhírnevű vendéglősnek a mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Humor és vigasztalás.** Régi híres magyarázata a főnyereménynek az, hogy olyan nyeremény, a melyet mindig más üt meg. Van ebben a definícióban lemondás is, de több benne a humor. Különböző is sokat foglalkozik a humor a főnyereménnyel: Hiszen nem is kerülhet ki. Annak a nagy epekedésnek nyomában, a mely a főnyereményt várja, okvetlenül meg kellett jelennie a maga vigasztaló tréfájával. Hiszen nem mindenki üti meg a főnyereményt, mint a hogy nem is ütheti meg. Vannak melléknyeremények is, azoknak is kell, hogy gazdájuk akadjon. Sőt vannak olyan sorsjegyek is, a melyekre egyszer-másor nem jutott nyeremény. Hiszen azért a valószínűségnek üzlete a sorsolás és nem a bizonyosság. Nos, azoknak a meg-vigasztalására, a kik ugyancsak remélték a főnyereményt de nem ütötték meg, siet a tréfálkozó humor. Az, a mely mosolyogva mókázik a csalódáson és nem temeti el a reménységet. Ennek a sorsolási humornak előbb idézett mondása, az t. i., hogy a főnyeremény olyan nyeremény, a melyet mindig más üt meg, újabbban valamelyes módosulásra szolgált rá. Azóta t. i. a mióta az emberek már nem a teljesen vak kis lottón, és nem is a szeszélyes igérvénnyel keresik a szerencsét, hanem az észszerűbb, kiszámítható osztálysorsjegyre várják a maguk főnyereményét. Igenis, más nyeri meg a főnyereményt, de igen gyakran csak olyankor, ha eza a más türelmes ember. Mert a türelmes már nemcsak rózsza kertész, hanem a szerencse kovácsa is. Akárhány olyan ember van, aki ujjal mutathat arra a „más“-ra, a ki az ő főnyereményét megütötte. Igenis az övét és nem a sorsolásban résztvevő többi százezret is. Mert a főnyeremény az ő sorsjegyre jutott, csak hogy a sorsjegy — már akkor nem az övé volt. Visszaküldte, a miért a a megelőző sorsjátékban még nem nyert rajta. Éppen akkor lökte el magától a nyereményt, a mikor ez vára kozott reá. A sorsjegy tehát más kézbe került, odakerült az a vagyon is, a mely már a küszöbünket surolta. Mi csapjuk be előtte az ajtót. Hát igenis, olyan nyeremény volt a főnyeremény, a melyet más nyert meg. Nem a főnyeremény általában volt ilyen, hanem a dírekte nekünk szánt főnyeremény. Vajjon van-e az ilyen speciális esetben is vigasztaló hatása a tréfának, a sorso lással mókázó humornak? Vajjon elfogadja e azokat a vicceket is, a melyek a valamennyink reménységes főnyereményét tréfálják, az az ember, akit nem ilyen kődös, messzeségben járó főnyeremény kerülgetett, hanem az igaz, a kézzel fogható? Ha igazán rózsát terem a türelmes, micsoda kegyetlen tövist termelt neki az a türelmetlenség! Olyant, a melynek a sebeire nem termelt gyógyítógató humor. Quirinus.

— **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Krisztály“ Szt.-Lukács-úrdői hegyi forrás hirdetésére.

— **Osztálysorsjegy-érdekelteknek.** A „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság“ Budapest (Gizella-tér, Haas-palota) az ország legnagyobb osztálysorsjegy elárúsító helye, jele nt é k e ny e l ö n y ö k e t és messzemenő biztosságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti áron (utánvétellel is) küld szét teljesen k ö l t s é g m e n t e s e n. Ezen előnyöknél fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fognak el; ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez beiktudassanak.

IRODALOM.

Nagy Károly. Ezer esztendőnél több mult el azóta, hogy a népvándorlás korának legnagyobb császárját bele temették abba a kőszarkophágba, amelyben az aacheni dóm kriptájában még ma is örök álmát alussza. A hatalmas fejedelem után maradt egy nagy birodalom, egy súlydó ország, melyen utódai cizva-kodva osztakoztak; hanyatlásának északfénye bevilágot

a császár kriptájába, a kőszarkophágba, melyre a római meszter Proserpina elrablásának jelenetét faragta. Es maradt utána egy hatalmas kard, mely egyszer városokat, országokat csapott ki helyükből, és egy hatalmas márvány trónus, nehéz, idomtalan, záros karszék, az erőnek és hatalomnak köbe faragott szimbóluma. Es maradt utána egy ablak a chartresi domban, amelynek üvegkoczkái az ő életének jeleneteit beszélik. Es maradt utána egy drágaköves aranykorona, amely egykor az ő fölket fején ragyogott, s amelyet most a bécsi Schatz-kammer őriz. Es maradt utána felbomló birodalmának átka, népének egyenetlensége, össze nem férése.

Erről a nagy uralkodóról, tetteiről, egyéniségéről szól a Nagy Képes Világtörténet 76-ik füzeté, mely Borovszky Samu ismert történettudós és akadémikus tollából származik.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a IV kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői út 18) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Felelős szerkesztő: SZIKES ANTAL.

Hirdetés.

Alólirott tudatja, hogy a hatház alatti, illetve az utolsó hatház alatt fekvő

1510 □-öl kenderföldje,

melyen 57 drb alma-, dió-, körte-, ringlotte, cseresznye (10—15 éves) termő gyümölcsfa s mintegy 750 szintén termő (amerikai Othello) szőlőtő van, — egy lakhelyiséggel együtt — eladó.

Salacz Ferencz.

HIRDETMÉNY.

Alólirott, van szerencsém tudatni Szarvas és vidéke nagyerdemű közönségével, miszerint a szentandrási takarékpénztár tulajdonát képező jóhírnevű

központi szállodát

a mai naptól kezdve átvettem, és azt a saját czégem alatt vezetem.

Főtörekvésem oda irányul, hogy úgy a vidéki mint a helybeli közönséget tisztán kezeljék, olcsó és pontos kiszolgálás által kielégítem.

Szobák ára világítás és kiszolgálással együtt 60 kr., naponkint.

A nagyerdemű közönség pártfogását kérve

mely tisztelettel:

Stern Manó,

a központi szálloda bérlelője.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint helyben Szent István király utca 701 számú saját házamban

férfi szabó üzletet

nyitottam. Vállalkozom minden e szakmába vágó munka gyors és pontos elkészítésére a egjutányosabb árban.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

Szarvas, 1900 október hó.

mely tisztelettel

Bruszniczki János,

férfi szabó.

Hirdetés.

Alólirott, Kossuth utca 99 sz. a.

háza

eladó vagy bérbé kiadó.

Delhányi Bóláné

Jámbor Mária.

Kiadó lakás.

Özv. Benczúr Jánosné, a piac téren lévő házában,

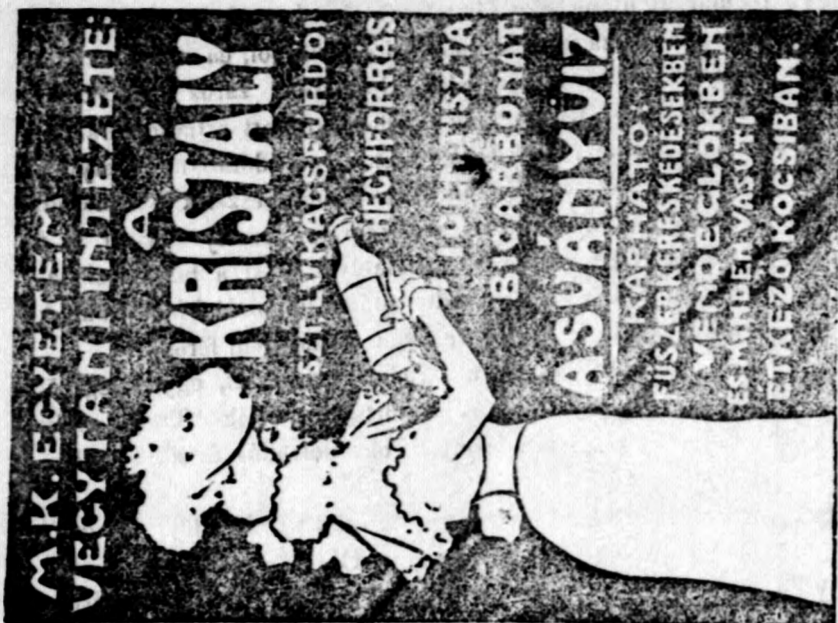
2 szoba, konyha és kamarából álló lakás

bérbe kiadó.

Étekezésre abonenseket mérsékelt áron elfogadok.

Étekezésre abonenseket mérsékelt áron elfogadok.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

A legízesebb és legolcsóbb asványvíz.

SZARVASON:
Pietonik József, fűszer és ásványvíz kereskedő.

nyíró-balsam
Dr. LENGIÉL

kir. szabad. Svédhonra.
Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyírfaiból kitölyk, ha annak törzsét megfürjük, emberemlékezést óta mint a legkiválóbb szépitőeszer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szerint balszammá alakítatik át, csak akkor nyer úgyszólván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészetet, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyöngéddé válik.

Ezen balsam kisimítja az arcot a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arczsinat, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szepőt, májfoltot és anyajegyeket, orrvörösséget, bőrrákát s a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ara egy kórsonak használati utasítással

3 kor. Kapható minden jobb gyógyszerárban. A nyírfa-balsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr. Lengiel-féle **Opokrémet** használni. Egy tévely 1 korona 20 fillér. A dr. Lengiel-féle Benzoc-szappan a legalkalmasabb higiénikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivatva van a balsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főnként Magyarországon részlete: TÖRÖK JÓZSEF Gyógyszertára Budapestben, Király-utczán.

H i r d e t m é n y.

Ezennel közhírré tételik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a föelárutóknak elárutítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Hetedik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy, 50 000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona		Második osztály Betét 20 korona		Harmadik osztály Betét 32 korona		Hatodik osztály Betét 24 korona	
Huzás: 1900. november 15 és 16.		Huzás: 1900. december 12 és 13.		Huzás: 1901. január 8., 9 és 10.		Huzás: 1901. márczius 19-től április 15-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000		
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000		
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000		
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000		
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000		
30 á	300	20 á	500	10 á	1000		
50 á	100	60 á	300	70 á	500		
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130	A melyik ezen 480 nyeremény közül utolsónak huzatik ki, kapja a jutalmat.	
3000 nyer. Kor. 240000		4000 nyer. Kor. 477000		5000 nyer. Kor. 895000		1 jutal. 600000 1 Kor. 400000 1 nyer. 200000 1 á 100000 1 á 60000 1 á 40000 2 á 30000 3 á 20000 20 á 10000 50 á 5000 400 á 2000 720 á 1000 1000 á 500 27800 á 200	
4000 nyeremény Korona 934.000		4000 nyeremény Korona 1.061.000		30.000 nyer. és jutalom Kor. 9 550.000			

Az I. osztály huzása 1900 november hó 15 és 16-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárutóinál kaphatók.
Budapest, 1900 évi október hó 14-én.

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK IGAZGATÓSÁGA.
Lónyal. Hazay.

Sürgöny cím: Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason.

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)
elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbttől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók 1 frttól feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttól feljebb. A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Kiváló tisztelettel: Nádházy János.

Vatamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantzy Sándor könyvnyomdájában Szarvason 1900.